

Bez dostępu do morza, położone w Pirenejach, małe Księstwo Andora składa się z parafii, które są zresztą starsze niż samo państwo.

Andora to kolejne opisywane przez nas minipaństwo europejskie. Leży na granicy Hiszpanii i Francji. Jego historia jest dość ciekawa. A podział terytorialny mocno sięga tradycji.

W myśl aktualnej konstytucji Andora jest niezależnym, demokratycznym, parlamentarnym współksięstwem. Głowę państwa stanowią dwaj współksiężęta: biskup hiszpańskiego miasta Seo de Urgel oraz prezydent Francji.

Pełnią oni funkcje reprezentacyjne. Nie posiadają prawa weta wobec aktów prawnych uchwalanych przez władzę ustawodawczą, ale zatwierdzają np. umowy międzynarodowe zawierane z ich państwami dotyczącymi m.in. wewnętrznego bezpieczeństwa, obrony, terytorium, reprezentacji dyplomatycznej, sądowej i policyjnej współpracy.

Władza ustawodawcza należy do parlamentu – Rady Generalnej, wybieranego raz na cztery lata w powszechnych wyborach. Połowa posłów pochodzi z listy krajowej, a połowa z siedmiu dwumandatowych okręgów wyborczych. Władzę wykonawczą sprawuje powoływany przez parlament i stojący na czele rządu premier.

6 plus 1

Andora podzielona jest na 7 jednostek administracyjnych, zwanych parafiami (dolinami). Są to: Andora, Canillo, Encamp, La Massana, Ordino, Sant Julià de Lòria i Escaldes-Engordany. Ta ostatnia jest tworem stosunkowo niedawnym, bo powstałym w 1978 r., pozostałe parafie są zaś starsze niż samo państwo.

Parafia jest jednostką tradycyjnego podziału terytorialnego Andory, a organem reprezentującym jej interesy jest tzw. comú.

Jego członkowie pochodzą z powszechnych, bezpośrednich i tajnych wyborów, w których uczestniczą wszyscy Andorczykowie zapisani na listach wyborców w poszczególnych parafiach. Mandat członka comú trwa cztery lata. Wyborcy oddają swoje głosy na listy, a nie na konkretnych kandydatów. Lista, na którą oddano największą liczbę głosów, otrzymuje połowę przewidzianych do podziału mandatów. Druga połowa jest dzielona proporcjonalnie między wszystkie zarejestrowane w parafii listy.

Po ukonstytuowaniu się comú, radni wybierają ze swego grona przewodniczącego, tzw. cònsol major, który jest najwyższą władzą w parafii. Do niego należy między innymi zwoływanie i przewodniczenie posiedzeniom comú. W każdej comú powoływany jest również zastępca przewodniczącego, tzw. cònsol menor. Oprócz nich w skład poszczególnych comú wchodzi grupa radnych, których liczba waha się od ośmiu do dwunastu w zależności od parafii.

Tradycyjne sesje

Comuns odbywają w ciągu roku kilka tradycyjnych sesji, których kalendarz jest z góry ustalony. W dzień św. Sebastiana, czyli 20 stycznia ma miejsce tzw. Consell de les boïgues, na której zapadają zwykle

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: sobota, 16, lipiec 2016 03:00

Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska

Odsłony: 1487

decyzje dotyczące dzierżawy gruntów, stanowiących mienie parafii. W czerwcu radni zbierają się na tzw. Consell de Quinquagèsima, na której uchwalane są rozmaite zarządzenia obowiązujące później na obszarze całej parafii, np. przepisy dotyczące utrzymania dróg. W dzień św. Michała, 29 września, ma miejsce Consell de Sant Miguel. Podczas tej sesji zapadają również decyzje o wydzierżawieniu mienia komunalnego. 28 grudnia, co dwa lata, a według niektórych źródeł tylko w roku wyborów, odbywa się Consell dels Sant Innocents, na której między innymi obsadzane są tradycyjne funkcje charakterystyczne dla andorskich parafii, jak np. Mustafà – urzędnik do którego należy nadzór nad miarami i wagami.

Codzienne funkcjonowanie comuns oparte jest na pracy radnych w ramach komisji, przy czym każdy radny może być członkiem kilku komisji.

Na podstawie zapisów konstytucyjnych można określić katalog zadań przypisanych każdej comú. Należy do nich między innymi kontrolowanie granic parafii. Obowiązkiem comuns jest też tworzenie, kontrolowanie i utrzymywanie aktualnych spisów mieszkańców parafii. Comuns opracowują, aktualizują i publikują spisy wyborców poszczególnych parafii. Wykonują również inne funkcje związane z prawidłowym przeprowadzaniem wyborów, o których mówi ustawa o systemie wyborczym i referendum

Każda comú opracowuje rejestr katastralny swojej parafii. Do jej zadań należy także administrowanie i zarządzanie mieniem komunalnym. Funkcja ta jest istotna, gdyż w Andorze około 90 proc. gruntów stanowi własność komunalną.

Do zadań comuns należy również określanie warunków i zasad prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze danej parafii. Każda comú w zgodzie z ogólnym planem urbanistycznym państwa może określać politykę urbanistyczną własnej parafii. Ich zadaniem jest również utrzymywanie dróg publicznych. Comuns mają obowiązek organizowania i promowania wszelkiej działalności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej. Ponadto organizują i koordynują na obszarze swojej parafii prace wszelkich służb publicznych.

W celu realizacji zadań mogą wydawać stosowne zarządzenia, przepisy i rozporządzenia. Konstytucja wyznacza ogólne ramy finansowania ich działalności, dopuszczając ściąganie przez comuns tradycyjnych podatków. W zakresie transferu funduszy z budżetu państwa do poszczególnych comuns, obowiązuje zasada, zgodnie z którą środki powinny być z jednej strony rozdzielane w równych ilościach między parafie, a drugiej zaś podział ten powinien brać pod uwagę liczbę ludności i wielkość terytorium parafii. Comuns posiadają również prawo inicjatywy ustawodawczej. Trzy comuns mogą wnieść pod obrady Rady Generalnej projekt pożądaną przez siebie ustawy. Wszystkie kompetencje i uprawnienia comuns stanowią przedmiot ochrony prawnej. Spory kompetencyjne między comuns a organami centralnymi państwa są rozstrzygane przez Trybunał Konstytucyjny.

Ognisko domowe

W niektórych parafiach występują uwzględnione również w konstytucji księstwa twory zwyczajowe, zwane quarts i veïnats. Konstytucja stanowi, że ustawodawca winien brać pod uwagę zwyczaje i tradycję w celu określenia kompetencji quarts i veïnats, jak również ich relacji z comuns.

Quart nie jest jednostką podziału terytorialnego Andory. Nie jest to też zbiorowisko osób, ale jest to tradycyjnie określony zbiór siedzib (cases), czy też raczej ognisk domowych.

Samorząd terytorialny na świecie (12). Andora

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: sobota, 16, lipiec 2016 03:00

Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska

Odsłony: 1487

Uprawnienia *quarts* są raczej skromne. Zarządzają one wspólnymi dobrami swoich mieszkańców. Wyrażają również swoje opinie w zakresie gospodarki nieruchomościami i prawa budowlanego. Co prawda *comuns* nie mają obowiązku uwzględniania tych opinii, ale w rzeczywistości nie sposób jest nie brać ich pod uwagę. Natomiast *veïnats* istnieją jedynie poprzez swoje nazwy na tablicach informacyjnych i mapach.

Andora wypracowała własny oryginalny system władzy lokalnej, który w miejscowych warunkach sprawdzał się przez setki lat. Dlatego też twórcy konstytucji nie uważali za stosowne zmieniać go, a tylko dali nowoczesne podstawy prawne temu, co do tej pory funkcjonowało w oparciu o tradycję i doświadczenie historyczne.

Modele parafii jako jednostki podziału terytorialnego i *comù* jako organu sprawującego władzę w parafii nie występują ani w pozostałych europejskich państwach karłowatych, ani w państwach sąsiadujących z Andorą.

Źródło: Przemysław Osóbka, Współczesny system polityczny Księstwa Andory, Opole-Toruń, 2003-2006, wikipedia.org